

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW, SOCW

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning**

Van

P...

Datum

12 juni 2025

Referentie

52897249

Bijlagen

1. Kamerbrief
Beleidsreactie
2. Advies van de
Onderwijsraad
onderwijs in JJI's

Intern OCW afgestemd

MBO

**Interdepartementaal
afgestemd**

JenV

Beleidsreactie op advies Onderwijsraad in Justitiële
jeugdinrichtingen (JJI's)

Aanleiding

Op 11 februari 2025 publiceerde de Onderwijsraad het advies "Onderwijs in Justitiële Jeugdinrichtingen". De Onderwijsraad heeft dit advies op verzoek van OCW opgesteld, mede vanwege signalen dat het niet altijd voldoende lukt om goed onderwijs te verzorgen voor jongeren in justitiële jeugdinrichtingen (JJI's). Naar aanleiding van dit advies is samen met het ministerie van JenV een beleidsreactie opgesteld.

Geadviseerd besluit

De brief met de beleidsreactie ondertekenen.

Hierna wordt de brief namens SOCW, MOCW en de staatssecretaris Rechtsbescherming aan de Tweede Kamer verzonden. De brief wordt parallel ook met JenV afgestemd.

Kernpunten

- In de beleidsreactie benoemen we welke acties al lopen om het onderwijs in de JJI's te verbeteren. Daarnaast geven we aan welke aanvullende acties we gaan ondernemen naar aanleiding van het advies.
- De Onderwijsraad adviseert o.a. om tot een gedeelde visie op het JJI-onderwijs te komen. Andere aanbevelingen hangen hiermee samen, o.a. de aanbeveling over onder welke onderwijswet het JJI-onderwijs moet vallen. In de beleidsreactie geeft u aan dat u de aanbeveling om te komen tot een gedeelde visie overneemt, waarbij ook de onderwijsbehoeften van de jongeren in kaart worden gebracht. Aan de hand van die herijkte visie zal bekeken worden hoe omgegaan moet worden met de meer fundamentele aanbevelingen van de Onderwijsraad. Bijvoorbeeld in hoeverre juridische kaders passend(er) moeten worden gemaakt.
- Het ministerie van JenV neemt het voortouw voor de totstandkoming van deze visie, omdat deze integraal onderdeel moet zijn van het beleid ten aanzien van de JJI's. De Tweede Kamer ontvangt deze visie naar verwachting in het voorjaar van 2026.
- De Onderwijsraad doet ook aanbevelingen om de mogelijkheden voor examens binnen de muren van een JJI te vergroten. In de beleidsreactie wordt aangegeven waarom de oplossingen die de Onderwijsraad hiervoor aandraagt niet op alle fronten werkbaar zijn. Daarbij wordt aangegeven wat er

op het moment al wel mogelijk is rond de aanpak en het aanbod van staatsexamens.

- *Andere lopende acties die in de beleidsreactie worden benoemd:*
 - JenV werkt aan een wetvoorstel tot wijziging van de Beginselenwet JJI's. Hiermee wordt onder andere de termijn waarbinnen het perspectiefplan van de jongere vanuit de JJI's moet worden vastgesteld, aangepast van drie naar vijf weken. Hiermee zullen de termijnen van het perspectiefplan (JJI) en ontwikkelingsperspectief van de jongere (school), die zes weken bedraagt, verder naar elkaar opschuiven. Zo kan de inhoud beter op elkaar afgestemd worden.
 - De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gaat samen met de JJI's en de scholen inventariseren welke concrete informatie-, monitorings- en verantwoordingbehoefte er onderling bestaat en op welke wijze in deze behoefte kan worden voorzien. Daarna onderzoeken zij of het beoogde middel opweegt tegen de kosten (personeel, ICT en financieel). De staatssecretaris Rechtsbescherming informeert de Tweede Kamer in het voorjaar van 2026 over de uitkomst van dit onderzoek.
 - De bekostiging voor JJI-scholen is vanaf kalenderjaar 2023 structureel verhoogd met € 4 miljoen euro in totaal.¹
 - Het ministerie van OCW heeft het bureau AEF gevraagd om de samenwerking tussen de JJI-scholen en mbo-instellingen te versterken.

Krachtenveld:

- Met verzending van de beleidsreactie komt u tegemoet aan het verzoek van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om een beleidsreactie te geven op dit advies.² Ook geeft u hiermee opvolging aan de reactie op de schriftelijke vragen van de leden Westerveld en Lahlah (GroenLinks-PvdA)³ en de vragen van het lid Krul (CDA) tijdens het commissiedebat Justitiële Jeugd op 22 mei 2025.⁴
- Er zijn diverse bijeenkomsten geweest tussen OCW, JenV en de scholen bij de JJI's naar aanleiding van het advies van de Onderwijsraad. De input hiervan is gebruikt voor de inhoudelijke lijn in deze beleidsreactie en wordt gebruikt in het traject om te komen tot de gedeelde visie. De beleidsreactie is op hoofdlijnen afgestemd met de Sectorraad GO en MBO Raad. De lijn die erin beschreven wordt is herkenbaar en het rapport wordt omarmd om zaken nog beter te doen. De scholen hebben aangegeven dat het proces en deze reactie bijdraagt aan het verder verbeteren van de context van het onderwijs aan deze leerlingen.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 31289, nr. 542

² 2025Z02598/2025D07344

³ 2025Z03087. Deze Kamervragen zijn op 10 maart 2025 beantwoord. In de beantwoording is aangegeven op een deel van de gestelde Kamervragen terug te komen in een eerste reactie op het advies van de Onderwijsraad.

⁴ TZ202506-006. Tijdens het Commissiedebat Justitiële Jeugd stelde het Kamerlid Krul (CDA) enkele vragen over het onderwijs in de JJI's en het advies van de Onderwijsraad hierover. SJenV heeft toegezegd deze vragen mee te nemen in voorliggende beleidsreactie.

Toelichting op advies Onderwijsraad

- De kern van het advies van de Onderwijsraad is de oproep dat onderwijs in JJI's beter tot zijn recht moet komen. Dat betekent voor alle jongeren een geregelde schoolgang, toegang tot onderwijs en de mogelijkheid dit af te ronden met een diploma, getuigschrift of certificaat.
- De Onderwijsraad ziet dat regelgeving, besliscriteria en systemen onvoldoende op elkaar zijn afgestemd tussen het onderwijs en de justitiële keten. Er zijn ook belemmeringen in de onderwijswetgeving, bijvoorbeeld als het gaat om maatwerk in onderwijsaanbod, het afnemen van examens en de bevoegdheid van onderwijsgevers. Verder wordt samenwerking met andere onderwijsinstellingen te veel aan het toeval en persoonlijke inzet overgelaten.
- De Onderwijsraad doet drie aanbevelingen:
 - 1. Coördineer de activiteiten van de betrokken ministeries beter:** beter afstemmen van regelgeving en systemen; ontwikkel een gezamenlijke visie op onderwijs binnen de JJI's door de betrokken ministeries, samen met de justitiële jeugdinrichtingen en de JJI-scholen.
 - 2. Maak juridische kaders voor onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen passend;** aanpassing van de WEC, waar de scholen nu onder vallen, of de JJI-scholen onderbrengen bij de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) omdat er steeds meer jongeren mbo-onderwijs volgen; wettelijk regelen dat iedere JJI-school als examenlocatie kan fungeren voor vo- en mbo-examens. Juridische kaders aanpassen zodat er formeel ruimte komt voor personeelsbeleid dat meer variatie in het schoolteam (en daarmee meer variatie in het onderwijsaanbod) mogelijk maakt.⁵
 - 3. Versterk (structurele) samenwerking tussen JJI-scholen en andere onderwijsinstellingen:** bij instroom, uitstroom en nazorg. Verantwoordelijkheden van de 'school van herkomst' of school waar de jongere naar uitstroomt verduidelijken, net zoals verantwoordelijkheden rond nazorg. JJI-scholen hebben structureel meer capaciteit nodig voor een warme overdracht naar andere onderwijsinstellingen. Ook voor onderwijs tijdens het verblijf is samenwerking van belang. Trek als JJI-scholen onderling meer samen op en zorg voor elke JJI-school voor een of meer vaste externe samenwerkingspartners. De overheid zou deze samenwerking meer kunnen faciliteren en er juridische grondslagen voor scheppen.

Financiële overwegingen

- Mogelijk wordt vanuit het ministerie van OCW budget ingezet voor het tot stand brengen van de visie. Dit wordt de komende periode nader bezien in overleg met het ministerie van JenV. Hiervoor is 25.000 euro gereserveerd op het bestedingsplan van artikel 3.
- Het versturen van deze beleidsreactie heeft verder geen financiële consequenties.

⁵ Denk daarbij aan het passend maken van arbeidsvoorwaarden en benoembaarheidseisen die passen bij de functie, opleiding en ervaring van benodigd personeel en het beter toerusten van personeel over onderwijs binnen de specifieke context van een JJI.